

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH
GS. TS. NGND Ngô Thế Chi
TS. Trương Thị Thủy

Giáo trình

KẾ TOÁN TÀI CHÍNH

NHÀ XUẤT BẢN TÀI CHÍNH

LỜI NÓI ĐẦU

(Tái bản lần thứ ba)

Hệ thống kế toán Việt Nam không ngừng được hoàn thiện và phát triển phù hợp với nền kinh tế thị trường và xu hướng mở cửa, hội nhập kinh tế khu vực cũng như toàn cầu. Kế toán tài chính là bộ phận quan trọng trong hệ thống kế toán đó, nó cũng không ngừng được hoàn thiện cho phù hợp với Luật kế toán, chế độ kế toán, chuẩn mực kế toán và các thông lệ kế toán quốc tế nhằm có được thông tin kế toán chất lượng cao nhất cung cấp cho các cơ quan chức năng và nhà quản lý.

Với nhận thức đó, cuốn giáo trình "*Kế toán tài chính*" được biên soạn lại năm 2006, tái bản lần thứ nhất năm 2007, lần thứ hai năm 2008 và tái bản lần này trên cơ sở kế thừa giáo trình kế toán tài chính đã xuất bản và đang sử dụng từ những năm trước đây, nhằm đáp ứng kịp thời chuyển biến của nền kinh tế và những thay đổi của hệ thống kế toán Việt Nam. Giáo trình kế toán tài chính được sửa chữa lần này không những đáp ứng kịp thời nhu cầu công tác đào tạo của Học viện Tài chính mà còn là bộ tài liệu quan trọng cung cấp cho các nhà khoa học và các chuyên gia kế toán, kiểm toán trên thực tế. Trong quá trình nghiên cứu, biên soạn và sửa chữa hoàn thiện giáo trình này, tập thể tác giả đã cập nhật những quy định pháp lý mới nhất về kế toán kiểm toán và chọn lọc những nội dung khoa học phù hợp cả về thực tiễn và lý luận để hoàn thành cuốn giáo trình với chất lượng khoa học cao nhất.

Giáo trình "*Kế toán tài chính*" do GS.TS. NGND Ngô Thế Chi và TS. Trương Thị Thuỷ đồng chủ biên và cùng tham gia biên soạn là những giảng viên nhiều năm giảng dạy trong lĩnh vực kế toán, kiểm toán của Học viện Tài chính, gồm:

- GS.TS. NGND Ngô Thế Chi - Giám đốc Học viện Tài chính, chủ biên và biên soạn chương 3;

- TS. Trương Thị Thuỷ - Phó trưởng Khoa kế toán, Trưởng Bộ môn Kế toán doanh nghiệp, chủ biên và đồng tác giả chương 10;

- GS.TS. Nguyễn Đình Đỗ, Nguyên trưởng Khoa Kế toán, nguyên trưởng Bộ môn Kế toán doanh nghiệp biên soạn chương 1;

- TS. Nguyễn Vũ Việt, Trưởng Khoa Kế toán biên soạn chương 6;
- TS. Trần Văn Dung, Phó trưởng Bộ môn Kế toán doanh nghiệp biên soạn chương 2;
- Ths. Nguyễn Thị Hoà, Phó trưởng Bộ môn Kế toán doanh nghiệp biên soạn chương 4, 9;
- TS. Lê Văn Liên, nguyên Phó trưởng Bộ môn Lý thuyết hạch toán kế toán đồng tác giả chương 10;
- Ths. Dương Nhạc, nguyên giảng viên Bộ môn Kế toán doanh nghiệp biên soạn chương 8;
- Ths. Trần Thị Biết, nguyên giảng viên Bộ môn Kế toán doanh nghiệp đồng tác giả chương 4;
- TS. Thái Bá Công, giảng viên Bộ môn Kế toán doanh nghiệp biên soạn chương 7 và đồng tác giả chương 10;
- Ths. Bùi Thị Thuý, giảng viên Bộ môn Kế toán doanh nghiệp biên soạn chương 5;
- Ngô Xuân Ty, giảng viên Bộ môn Kế toán doanh nghiệp đồng tác giả chương 9.

Giáo trình được biên soạn trong điều kiện nền kinh tế chuyển biến theo hướng mở cửa và hội nhập, hành lang pháp lý về kế toán kiểm toán đang trong quá trình hoàn thiện và các chế độ, quy định về kế toán kiểm toán nhất là kế toán tài chính còn phải tiếp tục nghiên cứu và hoàn thiện. Do vậy, nội dung và hình thức của giáo trình không tránh khỏi những khiếm khuyết nhất định. Tập thể tác giả mong nhận được nhiều ý kiến đóng góp chân thành của các nhà khoa học trong và ngoài Học viện Tài chính để giáo trình được sửa chữa bổ sung hoàn thiện hơn trong lần xuất bản tiếp theo.

Học viện Tài chính chân thành cảm ơn các nhà khoa học trong và ngoài Học viện, gồm: PGS.TS. Đoàn Xuân Tiên; TS. Đặng Thị Hoà; PGS.TS. Đặng Thái Hùng; PGS.TS. Nguyễn Thị Đông; PGS.TS. Nguyễn Trọng Cơ; TS. Nguyễn Việt Lợi; Ths. Hà Thu Thanh, đã đóng góp nhiều ý kiến quý báu trong quá trình đánh giá nghiệm thu và hoàn thiện góp phần nâng cao chất lượng khoa học của giáo trình này.

Hà Nội, tháng 11 năm 2009

Ban quản lý khoa học

HỌC VIỆN TÀI CHÍNH

MỤC LỤC

	Trang
Lời nói đầu	3
Chương 1	
TỔ CHỨC CÔNG TÁC KẾ TOÁN TÀI CHÍNH TRONG DOANH NGHIỆP	5
1.1. Vai trò, nhiệm vụ kế toán tài chính trong doanh nghiệp	5
1.2. Những khái niệm, nguyên tắc kế toán tài chính	11
1.3. Tổ chức công tác kế toán tài chính trong doanh nghiệp	16
Chương 2	
KẾ TOÁN VỐN BẰNG TIỀN, ĐẦU TƯ NGẮN HẠN, CÁC KHOẢN PHẢI THU VÀ ỨNG TRƯỚC	33
2.1. Nhiệm vụ kế toán	33
2.2. Kế toán vốn bằng tiền	33
2.3. Kế toán các khoản đầu tư tài chính ngắn hạn	46
2.4. Kế toán các khoản phải thu	54
2.5. Kế toán các khoản ứng và trả trước	68
Chương 3	
KẾ TOÁN CÁC LOẠI VẬT TƯ	85
3.1. Nhiệm vụ kế toán các loại vật tư	85
3.2. Phân loại và đánh giá vật tư	85
3.3. Nguyên tắc đánh giá vật tư và các cách đánh giá vật tư	88
3.4. Hạch toán chi tiết vật tư	92
3.5. Kế toán tổng hợp vật tư theo phương pháp kê khai thường xuyên	94
3.6. Kế toán tổng hợp vật tư theo theo phương pháp kiểm kê định kỳ	100
3.7. Kế toán các nghiệp vụ liên quan đến kiểm kê và đánh giá lại vật tư	101
3.8. Kế toán dự phòng giảm giá vật tư tồn kho	103
	769

Chương 4	119
KẾ TOÁN TÀI SẢN CỐ ĐỊNH VÀ CÁC KHOẢN ĐẦU TƯ DÀI HẠN	
4.1. Nhiệm vụ kế toán tài sản cố định và các khoản đầu tư dài hạn	119
4.2. Phân loại, đánh giá tài sản cố định	123
4.3. Kế toán chi tiết tài sản cố định	131
4.4. Kế toán tổng hợp tăng TSCĐ hữu hình và vô hình	134
4.5. Kế toán tổng hợp giảm TSCĐ hữu hình và vô hình	141
4.6. Kế toán khấu hao tài sản cố định (TSCĐ)	149
4.7. Kế toán sửa chữa TSCĐ	157
4.8. Kế toán các nghiệp vụ khác về TSCĐ	161
4.9. Kế toán đầu tư xây dựng cơ bản trong doanh nghiệp	175
4.10. Kế toán các khoản đầu tư dài hạn	192
4.11. Kế toán tài sản thuế thu nhập hoãn lại và kế toán khoản ký quỹ, ký cược dài hạn	240
Chương 5	255
KẾ TOÁN TIỀN LƯƠNG VÀ CÁC KHOẢN TRÍCH THEO LƯƠNG	
5.1. Nhiệm vụ kế toán tiền lương và các khoản trích theo lương	255
5.2. Hình thức tiền lương, quỹ tiền lương và các khoản trích theo lương	257
5.3. Kế toán tổng hợp tiền lương và các khoản trích theo lương	261
Chương 6	275
KẾ TOÁN CHI PHÍ SẢN XUẤT VÀ GIÁ THÀNH SẢN PHẨM	
6.1. Nhiệm vụ kế toán chi phí sản xuất và giá thành sản phẩm	275
6.2. Phân loại chi phí sản xuất kinh doanh, giá thành sản phẩm	281
6.3. Phương pháp kế toán chi phí sản xuất, giá thành sản phẩm	288
6.4. Kế toán tổng hợp chi phí sản xuất kinh doanh theo yếu tố	310
Chương 7	319
KẾ TOÁN BÁN HÀNG VÀ XÁC ĐỊNH KẾT QUẢ KINH DOANH	
7.1. Nhiệm vụ kế toán bán hàng và xác định kết quả kinh doanh	319
7.2. Kế toán thành phẩm, hàng hoá	32

7.3. Kế toán doanh thu bán hàng và các khoản giảm trừ doanh thu bán hàng	338
7.4. Kế toán chi phí bán hàng và chi phí quản lý doanh nghiệp	365
7.5. Kế toán chi phí và doanh thu hoạt động tài chính	378
7.6. Kế toán các khoản chi phí và thu nhập khác	384
7.7. Kế toán xác định và phân phối kết quả hoạt động kinh doanh	392

Chương 8

KẾ TOÁN CÁC KHOẢN NỢ PHẢI TRẢ VÀ NGUỒN VỐN CHỦ SỞ HỮU 425

8.1. Nhiệm vụ kế toán	425
8.2. Kế toán các khoản nợ phải trả	427
8.3. Kế toán nguồn vốn chủ sở hữu	466

Chương 9

ĐẶC ĐIỂM KẾ TOÁN CHI PHÍ, DOANH THU VÀ KẾT QUẢ TRONG CÁC DOANH NGHIỆP XÂY LẬP VÀ THƯƠNG MẠI DỊCH VỤ 515

9.1. Đặc điểm kế toán chi phí, doanh thu và xác định kết quả trong các doanh nghiệp xây lắp	515
9.2. Đặc điểm kế toán chi phí, doanh thu và kết quả kinh doanh thương mại, dịch vụ	541

Chương 10

BÁO CÁO TÀI CHÍNH 593

10.1. Ý nghĩa và yêu cầu của báo cáo tài chính	593
10.2. Hệ thống báo cáo tài chính doanh nghiệp	606
10.3. Bảng cân đối kế toán (B01 - DN)	608
10.4. Báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh (B02-DN)	633
10.5. Báo cáo lưu chuyển tiền tệ (Biểu 03 - DN)	637
10.6. Thuyết minh báo cáo tài chính (mẫu B09 - DN)	657
10.7. Báo cáo tài chính tổng hợp	677
10.8. Báo cáo tài chính giữa niên độ	682
10.9. Báo cáo tài chính hợp nhất	705
10.10. Một số vấn đề khác liên quan đến thông tin trên báo cáo tài chính	751